

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין
בית הספר להיסטוריה ע"ש צבי יעבץ

Contextualizing the Self: Creating and Recreating the First Person

An Interdisciplinary Workshop 2017 – 2018

יום שלישי, 31 באוקטובר, 2017

14:15 – 15:45

בניין גילמן, חדר 449

יו"ר: פרופסור אביעד קליינברג

מרצה:

יורם בילו

(פרופסור אמריטוס לאנתרופולוגיה ופסיכולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים)

**"מה אומרת הנשמה? התמודדות עם סטייה בקהילות יהודיות
במודרניות המוקדמת והמאוחרת"**

המידה שבה מושגי האדם (person) והעצמי (self) הם תוצר של מוסכמות תרבותיות ולשוניות לעומת אילוצים אבולוציוניים וביולוגיים שנויה במחלוקת באנתרופולוגיה. ההרצאה תבחן מחלוקת זו במישור הקליני, באמצעות השימושים שנעשו בשתי קטגוריות של מחלה בעולם היהודי כדי להתמודד עם "סוטים" או "מופרעים" בתקופות שונות. גישת ההבניה התרבותית, הדנה באבחנות פסיכיאטריות כמסרים לגבי סכנות האורבות לעצמי (Etwood Gaines) וכמשקפות "רגעים היסטוריים" של הפרעות ארעיות (Ian Hacking) תשמש כנקודת מוצא לדיון בשתי קטגוריות קליניות - דיבוק ואטיזם. ההשוואה בין הווריאציה היהודית הקלאסית של מחלות איחוז (possession) לבין ההפרעה ההתפתחותית הקשה מראשית החיים שופכת אור על האופן שבו, בתקופות שונות, קטגוריות נבחרות של סטייה הוצבו במרכז הבמה בתיאטרון מוסר שנועד לחיזוק גבולות הקהילה וערכיה המסורתיים. לבחירות אלה זיקה ברורה להקשר הסוציו-תרבותי הרחב: הפצעת העצמי האינדיווידואלי במודרניות המוקדמת מזה וההגמוניה הביו-רפואית בפסיכיאטריה במודרניות המאוחרת מזה.